

Wijziging van de wet tot regeling van den kleinhandel in sterken drank en tot beteugeling van dronkenschap.

Artikel 8.

Aan art. 9 der wet wordt een nieuw lid toegevoegd, luidende:

Is de vergunning volgens het derde lid van art. 2 verleend, dan wordt in voormelde gevallen de vergunning door den burgemeester geschorst en onverwijld ter intrekking aan Gedeputeerde Staten voorgedragen, die zoo spoedig mogelijk daaromtrent beslissen.

Artikel 9.

In art. 11 der wet worden achter de woorden: »Tegen de weigering of de intrekking der vergunning» en achter de woorden »en tegen het verlenen der vergunning of het weigeren der intrekking», ingevoegd de woorden: »door burgemeester en wethouders».

Artikel 10.

Art. 15 der wet wordt gelezen als volgt:

De artt. 1—14 zijn niet van toepassing:

- 1°. op drankverkoop in logementen aan logeergasten;
- 2°. op drankverkoop aan boord van vaartuigen aan de opvarenden;
- 3°. op drankverkoop in restauratie-wagens op spoorwegen gedurende de reis;
- 4°. op drankverkoop door marketentsters aan militairen op marsch, in legerplaatsen of in localiteiten aan het militair gezag onderworpen, door diegenen, aan wie dit door de militaire overheid wordt toegelaten.

Artikel 11.

Art. 16 der wet wordt gelezen als volgt:

Onverminderd de straffen wegens overtreding der wetten op het patent of wegens het houden van een huis van hazardspel, wordt met gevangenisstraf van één tot een en twintig dagen of geldboete van vijftig cents tot honderd gulden gestraft:

- 1°. hij die zonder de vereischte vergunning sterken drank in het klein verkoopt, in het klein te koop aanbiedt, of in voorraad heeft ten verkoop in het klein;
- 2°. hij die in eene voor het publiek toegankelijke localiteit, waarvoor geene vergunning is verleend, sterken drank schenkt of in het klein toedient;
- 3°. hij die in eene localiteit, waar sterke drank in het klein verkocht wordt, op eenigerlei wijze aan koop van sterken drank eene kans op winst verbindt;
- 4°. hij die als vervanger van den verkoper van sterken drank eene der handelingen, in de drie vorige nummers omschreven, pleegt;
- 5°. hij die in eene localiteit, waar sterke drank in het klein verkocht wordt, loonen aan werklieden uitbetaalt, tenzij in die localiteit de werkzaamheden zijn verricht of daarin het bedrijf wordt uitgeoefend, ter zake waarvan het loon verschuldigd is;
- 6°. hij die eene der handelingen in de vorige nummers omschreven in zijne woning toelaat.

Artikel 12.

In art. 25 der wet wordt na het eerste lid een nieuw lid gevoegd, luidende:

De voormelde ambtenaren zijn ten allen tijde bevoegd in beslag te nemen al hetgeen tot het plegen van eene overtreding dezer wet of van art. 252 of 454 van het Wetboek van Strafrecht blijkt of schijnt gediend te hebben of bestemd te zijn geweest, gelijk ook alles, wat dienen kan om de waarheid aan den dag te brengen.

Artikel 13.

In art. 26 der wet wordt achter *b.* »aan anderen gedurende de eerste twintig jaren na voormeld tijdstip» ingevoegd eene zinsnede, luidende: »De aan dezen verleende vergunning vervalt op 1 Mei 1901.»

Artikel 14.

Art. 27 der wet wordt gelezen als volgt:

Hij wiens vergunning krachtens het voorlaatste lid van art. 26 geacht wordt verlengd te zijn of diens vervanger, die eene der daar genoemde voorwaarden niet in acht neemt, wordt gestraft met geldboete van vijftig cents tot vijf en twintig gulden. De vergunning van dengene, die te dezer zake onherroepelijk is veroordeeld, wordt, en die van dengene, wiens vervanger te dezer zake onherroepelijk is veroordeeld, kan worden ingetrokken.

Lasten en bevelen dat deze in het *Staatsblad* zal worden geplaatst en dat alle Ministerieele Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Justitie,

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

(187. 3.)

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Reeds meermalen werd de aandacht gevestigd op de wenschelijkheid eener meer gelijkmatige toepassing van art. 2, 3de lid, der drankwet en aangedrongen, hetzij op eene omschrijving van de bijzondere gevallen waarin eene buitengewone vergunning mag worden verleend, hetzij op overbrenging van de in dezen aan Gedeputeerde Staten toegekende bevoegdheid bij het Rijksgezag.

Eene in laatstgemelden zin voorgedragen wijziging der drankwet werd in 1885 door de Tweede Kamer afgewezen. De aandrang naar meerdere gelijkmatigheid in de toepassing der wetsbepaling bleef echter voortduren. Zoowel aan het publiek als aan de gemeentebesturen zelve zouden meer vaste regelen welkom zijn. Daarentegen werd er op gewezen dat veelal, waar in soortgelijke gevallen uiteenlopende beslissingen vielen, dit grootendeels moet worden verklaard uit het verschil in plaatselijke omstandigheden en behoeften.

De Regeering heeft dit vraagpunt in nadere overweging genomen. Aan Gedeputeerde Staten der verschillende provinciën werd het verzoek gericht om te overwegen of het niet mogelijk ware, door eene nauwkeurige omschrijving van de gevallen, in art. 2, 3de lid, bedoeld, aan het gerezen bezwaar te gemoet te komen. Uit de ingekomen antwoorden is gebleken, dat geen enkel college van Gedeputeerde Staten zulk eene omschrijving mogelijk acht, terwijl enkelen haar zelfs niet wenschelijk noemen en er op wijzen, dat de grootste ongelijkmatigheid in de toepassing van genoemd wetsartikel te wijten is aan de omstandigheid, dat de aanvraag om machtiging afhankelijk is van het inzicht der verschillende gemeentebesturen. Terwijl het meerendeel der colleges de overbrenging van de bevoegdheid om de machtiging te verlenen bij het Rijksbestuur ontraden, zijn verscheidene van oordeel dat het wenschelijk is het recht van hooger beroep toe te kennen van de door hen te dezer zake genomen beslissingen. Het komt der Regeering voor, dat daarin inderdaad eene verbetering der wet en een waarborg voor meer gelijkmatige toepassing zoude zijn gelegen, vooral wanneer tevens aan Gedeputeerde Staten

werd opgedragen zelve de vergunningen boven het maximum te verleenen, waardoor alle gevallen van dien aard aan hunne kennismening zouden worden onderworpen. Wordt de zaak op deze wijze geregeld, dan zullen de beslissingen, waartoe de Regeering geroepen zal worden, na verloop van eenigen tijd wellicht een leidraad geven om te komen tot eene juiste omschrijving der gevallen, waarin eene buitengewone vergunning mag worden verleend.

Bij het thans aangeboden ontwerp van wet wordt aan het bovenomschreven denkbeeld uitvoering gegeven.

Tevens is van deze gelegenheid gebruik gemaakt tot verbetering of verduidelijking van de wet op enkele andere punten.

Zoo is het noodig gebleken eene oplossing te geven aan de telkens in verschillende zin beantwoorde vraag, of bij vergrooting of verbouwing der localiteit eene nieuwe tweede vergunning al of niet vereischt wordt.

In overeenstemming met het bepaalde bij art. 1, derde lid, wordt thans voorgesteld art. 8 in dier voege aan te vullen, dat in het bedoelde geval de vergunning vervalt, behoudens het recht van den belanghebbende op eene nieuwe vergunning wanneer daartoe termen zijn. De laatste bepaling is noodig, ten einde de verkoopers van sterken drank in het klein, die hunne localiteiten verbeteren, niet te berooven van het recht, dat hun in art. 7, alinea 2, en art. 26 der wet is toegekend.

Voorts schijnt het wenschelijk gelijke uitzondering als in art. 15, 2°, der wet wordt aangetroffen, te stellen voor drankverkoop in restauratiewagens op spoorwegen. De moeilijkheden verbonden aan het verleenen van vergunning en aan de inachtneming in een groot aantal gemeenten van de voorgeschreven daaraan voorafgaande formaliteiten — de grond, waarop de uitzondering van art. 15, 2°, steunt — gelden evenzeer bij drankverkoop in genoemde wagens.

Voorts is de noodzakelijkheid van verduidelijking en aanvulling van enkele bepalingen der wet — artt. 16, 25 en 27 — aan het licht gekomen ten gevolge van verschillende rechterlijke uitspraken.

Ten slotte meent de Regeering een voorstel te moeten doen om bij deze gelegenheid in de wet op te nemen een verbod van uitbetaling van loon aan werklieden in localiteiten met vergunning tot drankverkoop. Op zoodanig verbod werd reeds herhaaldelijk van verschillende zijden krachtig aangedrongen. De afdelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal vereenigden zich algemeen met eene bepaling in dien geest, opgenomen in het sedert ingetrokken ontwerp van wet tot waarborging van de vrije beschikking door werklieden over het door hen verdiende loon. In aansluiting aan art. 3, 8°, der drankwet kan worden bepaald, dat de vergunning ook wordt geweigerd, wanneer ze wordt gevraagd voor eene localiteit waarin uitbetaling van loonen aan werklieden pleegt te geschieden of die met zoodanige localiteit binnenshuis gemeenschap heeft. Art. 9, 1°, is dan hierop toepasselijk te verklaren. Ter bereiking van het beoogde doel is tevens eene bepaling, welke, behalve den houder der vergunning die de uitbetaling toelaat, ook den dader zelve strafbaar stelt, onmisbaar.

Art. 1. Het doel dezer bepaling werd reeds boven toegelicht. De wenschelijkheid om burgemeester en wethouders der betrokken gemeente, aan wie de bevoegdheid tot het verleenen der buitengewone vergunning wordt ontnomen, noch thans op het verzoek te hooren, behoeft geen betoog. Op het verzoekschrift, aan Gedeputeerde Staten te richten en op de behandeling daarvan, behooren, voor zoover mogelijk, dezelfde regelen van toepassing te zijn als ten aanzien der gewone vergunning zijn voorgeschreven. Eenige verlenging van den in art. 5 gestelden termijn van eene maand schijnt echter noodig, daar Gedeputeerde Staten niet, gelijk burgemeester en wethouders, ter plaatse aanwezig zijn.

De uitreiking van de beschikking van Gedeputeerde Staten door burgemeester en wethouders is voorgeschreven, ten einde hen te doen weten, wanneer de beschikking ter kennis van den belanghebbende is gebracht en hen alzoo in de gelegenheid te stellen tijdig in hooger beroep te kunnen komen.

De slot-alinea dient om allen twijfel op te heffen bij de beoordeeling van de vraag, of, wanneer, nadat reeds ver-

gunningen boven het maximum zijn verleend, door het vervallen van eenige vergunningen het aantal bestaande weder is gedaald, dat aantal alsdan nog steeds het maximum overschrijdt, dan wel is gedaald tot daarbeneden.

Het voorschrift van art. 2 der wet: »Zij worden, zoodra zich daartoe de gelegenheid voordoet, binnen de grenzen van het maximum teruggebracht», kan, na opneming van het slot van art. 2 van het ontwerp, zonder bezwaar vervallen.

Art. 2. Nu de buitengewone vergunningen, in plaats van door burgemeester en wethouders door Gedeputeerde Staten zullen worden verleend, moet de bevoegdheid tot het instellen van beroep van den burgemeester op den Commissaris der Koningin worden overgebracht. Daarnevens schijnt het wenschelijk ook burgemeester en wethouders in de gelegenheid te stellen het belang der betrokken gemeente voor te staan. Vandaar ook de slotbepaling van dit artikel.

Art. 4. De ratio der nieuwe bepaling is dezelfde als die van art. 3, 8°. Het bezoek van dranklocaliteiten moet zoo min mogelijk worden aangewakkerd. Bij de hier el daar voorkomende gewoonte om het loon in kroegen uit te betalen, worden de werklieden feitelijk gedwongen die plaatsen te bezoeken en zijdelings tevens tot het maken van niet zelden belangrijke verteringen.

Ten aanzien der werklieden die in dienst zijn van den houder der vergunning behoort eene uitzondering te worden gemaakt.

Art. 5. De vrijstelling, bedoeld in het tweede lid van art. 4 der wet, behoort op het nieuw onder art. 3, 8°, der wet op te nemen geval niet van toepassing te kunnen zijn. Wijziging van dat tweede lid is daarom noodig.

Art. 7. Volgens de thans voorgedragen regeling zullen bij elke verbouwing of vergrooting der localiteit, waarvoor vergunning is verleend, burgemeester en wethouders of Gedeputeerde Staten geroepen worden om te beslissen of de vergunning voor de nieuwe localiteit behouden kan blijven.

Niet elke verbouwing of vergrooting behoort het definitief verlies der vergunning ten gevolge te hebben. De zoo gewenschte verbetering van vele dranklocaliteiten mag niet worden tegengehouden. Ondergaat de localiteit echter eene zoodanige verbouwing of uitbreiding, dat ze geheel van de oude afwijkt, dan moet de vraag of eene nieuwe vergunning zal worden verleend, naar omstandigheden worden beslist. Indien de oorspronkelijke localiteit in de termen viel van art. 26 en eene nieuwe vergunning wordt verleend, blijft het bij dat artikel bedoelde voorrecht slechts van toepassing op de localiteit, waarvoor de nieuwe vergunning geldt, in geval de localiteit geacht moet worden onveranderd te zijn gebleven. De termijn, na afloop van het vergunningsjaar, is gesteld ten einde moeilijkheden te voorkomen ten aanzien van de vraag op welk oogenblik de vergunning vervalt.

Art. 8. Eene buitengewone vergunning door Gedeputeerde Staten verleend kan natuurlijk alleen door het college hetwelk haar verleende worden ingetrokken. Het toezicht op de nakoming der wet blijft echter opgedragen aan het plaatselijk bestuur, en daar het in sommige gevallen wenschelijk kan zijn snel te handelen, is het noodig aan den burgemeester de bevoegdheid te geven om de vergunning te schorsen, totdat daaromtrent door Gedeputeerde Staten eene beslissing is genomen.

Artt. 11 en 14. Bij arrest van den Hoogen Raad van 11 October 1886 (*Weekblad van het Recht* n°. 5345) werd beslist, dat voor de strafbaarheid wegens het zonder vergunning ten verkoop in voorraad hebben van sterken drank vereischt wordt dat aanwezig is bevonden een voorraad in het klein, dat is een voorraad die minder dan twee liter bedraagt.

Het gaat niet aan straffeloos te laten het meerdere en op het mindere straf te stellen. De bedoeling om door een

verbod van voorraad ongeoorloofden verkoop in het klein te voorkomen, wordt thans duidelijk uitgedrukt.

Uitdrukkelijk wordt thans uitgemaakt, dat de strafbepaling van artt. 16 en 27 der wet niet alleen geldt tegenover den houder der vergunning, maar ook tegenover anderen, die, als vervanger van dezen optredende, art. 16 overtreden of in strijd met de bij art. 26, voorlaatste lid, gestelde voorwaarden handelen. De arrondissements-rechtbank te Rotterdam, bij vonnis van 15 December 1885 (*Weekblad van het Recht* n°. 5283) en de Hooge Raad bij arrest van 25 Juni 1888 (*Weekblad van het Recht* n°. 5594) en van 3 November 1890 (*Weekblad van het Recht* n°. 5961), namen het tegendeel aan. Hij die, voor hoe korten tijd ook, het bedrijf waarneemt voor hem die de vergunning heeft, schijnt echter verplicht zich rekenschap te geven van de regelen, waaraan de wetgever de uitoefening van het bedrijf heeft verbonden. Doet hij dat niet, dan behoort hij strafbaar te zijn, indien die regelen worden overtreden.

Er kunnen zich omstandigheden voordoen, bijv. ziekte of afwezigheid van den houder der vergunning, onder welke de intrekking, op grond dat de vervanger eene der in art. 26 der wet gestelde voorwaarden overtrad en deswege onherroepelijk veroordeeld werd, hoogst onbillijk zoude werken. Daarom behoort, indien de vervanger te dezer zake is veroordeeld, de intrekking der vergunning niet imperatief te worden gesteld, maar de beslissing of die intrekking in een bepaald geval zal geschieden, aan burgemeester en wethouders te worden overgelaten.

Art. 12. De Hooge Raad beantwoordde bij arrest van

4 November 1889 (*Weekblad van het Recht* n°. 5794) ontkennend de vraag, of de drankwet of het Wetboek van Strafvordering eenig voorschrift bevatten, waarbij aan de ambtenaren, in art. 8 van dat Wetboek vermeld, of aan de daarin onder nos. 2-5 genoemde hulpofficieren in het bijzonder de bevoegdheid wordt toegekend om buiten het geval van art. 46 in beslag te nemen al wat hundienstig schijnt om de waarheid aan den dag te brengen.

Door deze uitspraak is het constateeren van overtredingen der drankwet in hooge mate bemoeijlikt. Het is mitsdien wenschelijk dat in deze wet eene bepaling worde opgenomen, waarbij de met opsporing belaste ambtenaren, ook buiten het geval van heeterdaad, tot inbeslagneming bevoegd worden verklaard.

Art. 13. Het schijnt wenschelijk, duidelijker dan thans geschiedt, de bedoeling van den wetgever weer te geven, dat de vergunningen, die op 1 Mei 1901 in andere handen zijn dan op 1 Mei 1881, moeten komen te vervallen. De vergunning zal dan niet opnieuw kunnen worden verleend, indien het maximum reeds is bereikt of overschreden.

De Minister van Justitie,
SMIDT.

De Minister van Binnenlandsche Zaken
TAK VAN POORTVLIET.